

Konferenca o
prihodnosti
Evrope

Konferenca o prihodnosti Evrope

Evropski državljanski forum 2: Evropska
demokracija/vrednote, pravice, pravna država,
varnost

Priporočila

Konferenca o prihodnosti Evrope
Evropski državljanski forum 2:
Evropska demokracija / vrednote, pravice, pravna država, varnost

PRIPOROČILA, KI JIH JE SPREJEL FORUM (ZA OBRAVNAVO NA PLENARNI SKUPŠČINI)

Tematsko področje 1: Jamstvo pravic in nediskriminacije

Podpodročje 1.1: Nediskriminacija / Podpodročje 1.2: Enakost spolov

1. „Priporočamo, da EU zagotovi merila za nediskriminacijo na trgu dela (kvote za mlade, starejše, ženske, manjšine). Če podjetja izpolnjujejo ta merila, naj bodo deležna subvencij ali davčnih olajšav.

Priporočamo krepitev ozaveščenosti zaposlenih glede:

- nadnacionalnih in nacionalnih institucij (npr. sindikatov),
- mehanizmov, ki zagotavljajo, da se v podjetjih spoštujejo veljavna pravila o nediskriminaciji na delovnem mestu,
- programov za izpopolnjevanje za družbene skupine, ki so na trgu dela diskriminirane (mladi, starejši, ženske, manjšine).

Priporočamo sprejetje dvostopenjske zakonodaje EU: prvič, zagotavljanje subvencij za zaposlovanje oseb iz nekaterih kategorij, ki so pogosto diskriminirane; in drugič, delodajalci bi morali imeti zakonsko obveznost, da osebe iz takih skupin zaposlijo za neko minimalno obdobje.“

To pa zato, ker je EU odgovorna za ohranjanje ravnovesja med interesi prostega trga in varstvom ranljivih kategorij, ki bi morale biti zakonsko zaščitene. V podjetjih so zaželeno heterogene skupine, saj imajo raznolike kvalifikacije. Subvencije so dodatna spodbuda, ki jo je treba zagotoviti podjetjem.

2. „Priporočamo, da EU oblikuje program spodbud, ki bo olajšal ustanavljanje cenovno dostopnih otroških vrtcev in igrišč v velikih in malih podjetjih. Manjša podjetja bi lahko prejela subvencijo tudi za deljene zmogljivosti.

Priporočamo, da EU podjetjem naloži obveznost ustanavljanja vrtcev, ki je sorazmerna s številom zaposlenih.“

To priporočamo, ker se z združevanjem družinskega in poklicnega življenja izboljša delovna uspešnost, zmanjša brezposelnost, staršem, zlasti ženskam, pa

se omogoči nadaljevanje poklicne poti. S predlagano rešitvijo bi poudarili socialno razsežnost, zagotovili varnost otrok in zmanjšali zaskrbljenost staršev.

Podpodročje 1.3: Varstvo človekovih pravic ter pravic narave in živali

3. „Priporočamo, da se s spremembo Direktive 98/58/ES o zaščiti rejnih živali zaščitita dobro počutje živali in trajnostno kmetijstvo. Opredeliti je treba podrobnejša minimalna merila, ki morajo biti specifična, merljiva in časovno določena. Minimalna merila morajo biti določena tako, da vodijo k višjim standardom dobrega počutja živali in hkrati omogočajo prehod k podnebni in okoljski trajnostnosti ter ekološkemu kmetovanju.“

Kot državljani menimo, da je pomembno imeti trdnejše minimalne standarde v zvezi z živinorejo, ki morajo biti usklajeni znotraj EU. Zavedamo se, da bi lahko prehod povzročil težave v nekaterih kmetijskih sektorjih, ki prejemajo subvencije, in tistih, ki prehajajo na ekološko in trajnostno kmetijstvo. Kljub temu menimo, da je izjemno pomembno zagotoviti, da se ta prehod zgodi.

4. „Priporočamo spodbujanje bolj okolju in podnebjem prijaznega kmetijstva v Evropi in po svetu z obdavčitvijo vseh negativnih emisij, pesticidov in skrajne porabe vode ipd. na podlagi njihovih bremen za okolje. S carinami na vse kmetijske proizvode, ki se uvažajo v EU, je treba odpraviti konkurenčne prednosti tretjih držav, ki nimajo enakih standardov kot EU. Za spodbujanje živalim prijaznega kmetijstva priporočamo, da se obdavčijo emisije, ki jih povzročajo prevoz živali na velike razdalje.“

Menimo, da je mogoče z vzpostavitvijo takega sistema podpreti prehod na podnebjem in okolju prijazno kmetijstvo.

5. „V sedanjih razmerah številnih lažnih novic priporočamo, naj se spodbuja bolj neodvisno, objektivno in uravnoteženo medijsko poročanje, tako da se na ravni EU: 1. pripravi direktiva o minimalnih standardih neodvisnosti medijev; 2. spodbuja razvoj medijskih veščin pri vseh državljanih.“

EU mora pripraviti direktivo za zagotavljanje neodvisnosti medijev in svobode govora.

6. „Priporočamo, da se preneha subvencionirati industrijska kmetijska proizvodnja, če to ne vodi k prehodu na podnebno in okoljsko trajnostno ter

ekološko kmetijstvo. Priporočamo, naj se subvencije namesto tega preusmerijo v podporo trajnostnega prehoda.“

Namesto da se subvencionira industrijsko kmetovanje, bi morali subvencije preusmeriti v kmetije, ki so v prehodu, da bi zadostile novim minimalnim standardom dobrega počutja živali.

Podpodročje 1.4: Pravica do zasebnosti

7. „Priporočamo, da se za subjekte, ki obdelujejo osebne podatke, uvede dovoljenje na ravni EU. Ti subjekti naj bodo tudi predmet neodvisne letne zunanje revizije glede varstva podatkov. Za kršitve v zvezi z varstvom podatkov naj bodo kaznovani sorazmerno s svojim letnim prometom, in sicer strožje, kot je predvideno v veljavni uredbi. V primeru dveh zaporednih kršitev oziroma ene hude kršitve naj se jim dovoljenje odvzame.“

Vse to priporočamo, ker veljavna ureditev (splošna uredba o varstvu podatkov) ne zadostuje in je treba subjekte boljše nadzirati in kaznovati, da se preprečijo kršitve varstva podatkov in pravice do zasebnosti.

8. „Priporočamo, da se okrepi pristojnost EU na področju: 1) izobraževanja o varstvu podatkov, (2) ozaveščanja o varstvu podatkov in (3) varstva podatkov mladoletnih oseb. Priporočamo, da se v splošni uredbi o varstvu podatkov zagotovijo jasnejša in strožja pravila o obdelavi podatkov mladoletnih oseb, vključno s pravili o privolitvi, preverjanju starosti in nadzoru s strani zakonitih skrbnikov. Priporočamo tudi, da se v splošno uredbi o varstvu podatkov vključi posebna kategorija občutljivih podatkov mladoletnih oseb (npr. kazenska evidenca, zdravstveni podatke, golota), da bodo mladoletne osebe zaščitene pred vsemi oblikami zlorab in diskriminacije.“

To priporočilo je potrebno, ker so mladoletne osebe posebno ranljive na področju varstva podatkov in kršitev zasebnosti, splošna populacija, zlasti mladoletne osebe, učitelji in zakoniti skrbniki, pa zdaj niso dovolj ozaveščeni o varstvu podatkov. Vsi se morajo naučiti uporabljati s podatki povezane storitve na spletu in zunaj njega ter varovati pravice otrok do zasebnosti. Poleg tega zakoniti skrbniki pogosto privolijo v obdelavo podatkov otrok, ne da bi se povsem zavedali možnih posledic in se poučili o njih, otroci pa lahko predložijo tudi lažno privolitev staršev. Nenazadnje je to priporočilo potrebno, ker še ni prave vseevropske kampanje ozaveščanja o varstvu podatkov, ki bi bila posebej namenjena mladoletnim osebam, zakonitim skrbnikom in učiteljem, čeprav bi

bila izjemno pomembna.

9. „Priporočamo uvedbo standardiziranih politik zasebnosti ter lahko razumljivih, natančnih in do uporabnika prijaznih obrazcev za privolitev, v katerih bo jasno navedeno, katera obdelava podatkov je nujna in katera neobvezna. Priporočamo, naj bo preklic privolitve preprost, hiter in trajen. Subjektom naj se prepove, da bi svoje storitve omejili bolj, kot je nujno potrebno, kadar ni podana privolitev za neobvezno obdelavo podatkov.“

To priporočamo, ker veljavna pravila EU niso dovolj natančna, preklic soglasja je zamuden, začasen in zapleten ter ker subjekti nimajo interesa, da bi svoje storitve ponujali državljanom, ki uresničujejo svoje pravice do varstva podatkov.

Tematsko področje 2: Zaščita demokracije in pravne države

Podpodročje 2.1: Zaščita pravne države

10. „Priporočamo, da se uredba o pogojenosti (Uredba 2020/2092, sprejeta 16. decembra 2020) spremeni tako, da se bo uporabljala za vse kršitve načel pravne države, ne le za tiste, ki vplivajo na proračun EU.“

Uredba o pogojenosti omogoča začasno ustavitev plačil sredstev EU državam članicam, ki kršijo načela pravne države, vendar je trenutno oblikovana tako, da se uporablja samo za kršitve, ki vplivajo ali bi lahko vplivale na proračun EU. Poleg tega sedanje besedilo uredbe o pogojenosti ščiti proračun in institucije EU namesto državljanov zadevnih držav članic. Zato priporočamo, da se veljavno besedilo uredbe spremeni tako, da bo zajemala vse kršitve načel pravne države.

11. „Priporočamo, da EU po objavi letnega poročila o stanju pravne države (mehanizem Komisije za spremljanje spoštovanja načel pravne države v državah članicah) organizira letne konference o pravni državi. Države članice bi morale imeti obveznost, da na te konference pošiljajo družbeno raznolike nacionalne delegacije, sestavljene iz državljanov in javnih uslužbencev.“

Ta konferenca bi spodbudila dialog med državljani EU o vprašanih pravne države ter dialog med državljani in strokovnjaki, ki pripravljajo letna poročila o stanju pravne države. Menimo, da lahko udeleženci dobre prakse in zamisli v

duhu medsebojnega spoštovanja in izmenjave prenesejo v svoje domače države. Poleg tega bi konferenca omogočila ozaveščenost in razumevanje načel pravne države ter ugotovitev in postopkov, na katerih temelji letno poročilo o stanju pravne države. Pritegnila bi tudi pozornost medijev, državljanom pa omogočila, da bi delili svoje izkušnje in jih primerjali z ugotovitvami v poročilu.

Podpodročje 2.2: Zaščita in krepitev demokracije / Podpodročje 2.4: Mediji in dezinformacije

12. „Priporočamo, da EU v sektorju medijev strožje izvršuje svoja pravila konkurence in zagotovi, da bo pluralnost medijev zaščiten v vseh državah članicah. EU bi morala preprečiti velike medijske monopole in postopke političnih imenovanj v svete medijskih hiš. Priporočamo tudi, naj se v prihodnji akt EU o svobodi medijev vključijo pravila, ki bodo politikom prepovedovala, da bi imeli v lasti medijske hiše ali da bi močno vplivali na njihovo vsebino.“

To priporočamo, ker izvrševanje pravil konkurence EU spodbuja pluralno medijsko okolje, v katerem imajo državljanji izbiro. Ker Komisija trenutno pripravlja zakonodajo (akt o svobodi medijev) za celovitost medijskega trga EU, bi morala ta odražati tudi prepoved lastništva ali vpliva politikov na medijske hiše.

Podpodročje 2.3: Varnost

13. „Priporočamo, naj imajo institucije EU z vsemi orodji, ki so jim na voljo, tudi nacionalni centri za kibernetiko varnost in Agencija Evropske unije za kibernetiko varnost (ENISA), pomembnejšo vlogo pri varovanju državljanov, organizacij in institucij pred novimi grožnjami, ki izhajajo iz kršitev kibernetike varnosti in uporabe umetne inteligence za namene kaznivih dejanj. Priporočamo tudi, da se smernice Evropske unije in njenih agencij pravilno izvajajo in razširjajo v vseh državah članicah.“

To priporočamo, ker se državljanji počutijo nemočne in se ne zavedajo, kaj dela Evropska unija na področju boja proti tem grožnjam, ker te grožnje resno ogrožajo nacionalno in evropsko varnost ter ker bi morala Evropa zagotoviti resnične inovacije na tem področju.

14. „Priporočamo, da Evropska unija v odnosih s tretjimi državami najprej okrepi skupne demokratične vrednote na svojih mejah. Šele ko bo to dosegla, bo lahko Unija z diplomacijo in dialogom postala ambasadorica evropskega

demokracičnega modela v državah, ki so ga pripravljene izvajati.“

To priporočamo, ker moramo zadeve najprej urediti pri sebi, preden se usmerimo navzven. Evropa lahko podpre in bi morala podpreti države članice pri krepitvi njihovih demokracij. Poleg tega z dajanjem dobrega zgleda in podporo prizadevanjem tretjih držav za demokracijo zaščitimo tudi sebe.

Tematsko področje 3: Reforma EU

Podsklop 3.1 – institucionalna reforma

15. „Predlagamo spremembo imen institucij EU, da bi pojasnili njihove funkcije. Svet Evropske unije bi se na primer lahko preimenoval v Senat Evropske unije. Evropska komisija bi se lahko preimenovala v Izvršno komisijo Evropske unije“.

To predlagamo zato, ker imajo državljani trenutno težave z razumevanjem vlog in funkcij posameznih institucij Evropske unije. Imena institucij namreč ne odražajo njihovih funkcij. Od državljanov ni mogoče pričakovati, da bodo razlikovali med Svetom Evropske unije, Evropskim svetom in Svetom Evrope. Prekrivanja je treba preprečiti.

16. „Priporočamo sprejetje zakonodaje o volitvah v Evropski parlament, na podlagi katere se bodo uskladili volilni pogoji (starost volivcev, datum volitev ter zahteve glede volilnih enot, kandidatov, političnih strank in njihovega financiranja). Evropski državljani bi morali imeti pravico, da volijo različne stranke na ravni Evropske unije, ki jih sestavljajo kandidati iz več držav članic. V zadostnem prehodnem obdobju bi državljani še vedno lahko volili tako nacionalne kot nadnacionalne stranke.“

To priporočamo zato, ker mora Evropska unija ustvariti občutek enotnosti, kar bi bilo mogoče doseči z resnično enotnimi volitvami v Evropski parlament. Skupne volitve bi zagotovile, da poslanci Evropskega parlamenta prevzamejo odgovornost, volilna kampanja pa bi se osredotočila na skupne evropske teme.

Podsklop 3.2 – odločanje

17. „Priporočamo vzpostavitev spletne platforme, prek katere bodo lahko državljani poiskali in zahtevali preverjene informacije. Platforma bi morala biti

jasno povezana z institucijami EU, strukturirana v skladu s posameznimi temami in enostavno dostopna (npr. s telefonsko linijo). Državljeni bi morali imeti možnost, da ključna vprašanja zastavijo strokovnjakom (npr. akademikom in novinarjem) ter prejmejo konkretne odgovore, podkrepljene z viri.“

Prosti dostop do informacij o dejstvih je za našo družbo izredno pomemben, saj je treba zagotoviti, da so državljani dobro obveščeni ter zaščiteni pred lažnimi novicami in dezinformacijami. Potrebujemo verodostojen in neodvisen vir informacij, na katerega ne vplivajo politični, gospodarski in nacionalni interesi. Platforma lahko poleg tega vzpostavi povezavo (neposreden odnos) med državljani in EU.

18. „Priporočamo, da se v izrednih primerih v zvezi z zadevami, ki so zelo pomembne za vse evropske državljane, razpiše vseevropski referendum. Referendum bi moral biti pravno zavezujoč, razpisati pa bi ga moral Evropski parlament.“

Državljeni EU bi morali imeti več neposrednega vpliva na pomembne odločitve o vseevropskih zadevah. Referendumi bi sicer morali potekati le v izrednih okoliščinah, saj so njihovi stroški preveliki, da bi se razpisovali redno. Zavedamo se, da bi lahko to priporočilo zahtevalo spremembo pogodb in prilagoditev nacionalnih ustav.

19. „Priporočamo vzpostavitev večnamenske digitalne platforme, prek katere se bodo lahko državljani udeleževali spletnih volitev in anket. Državljeni bi morali imeti možnost, da utemeljijo oddajo svojega glasu o pomembnih vprašanjih in zakonodajnih predlogih Evropskih institucij. Platforma bi morala biti varna, široko dostopna in zelo prepoznavna med vsemi državljani.“

Cilj te platforme je povečati vključevanje v evropske politike in državljanom olajšati dostop do postopkov posvetovanja in glasovanja. Obstoječa orodja in postopki niso dovolj prepoznavni, zato potrebujemo novo celostno orodje za omenjene različne funkcije. Večja udeležba zagotavlja boljše odločitve, več zaupanja med evropskimi državljani in boljše delovanje Evropske unije na splošno.

20. „Priporočamo, da se glasovalni sistemi v institucijah EU ponovno proučijo s poudarkom na vprašanju soglasnega glasovanja. Glasovalno ‚težo‘ bi bilo treba izračunati pošteno, da bi zaščitili interese majhnih držav.“

Soglasno glasovanje je velik izziv za odločanje v EU. Zaradi velikega števila držav članic je soglasje zelo težko doseči. V okviru reševanja vprašanja soglasnosti bi bilo treba po potrebi spremeniti evropske pogodbe.

Podsklop 3.3 – tesnejše povezovanje

21. „EU priporočamo, da izvaja javne naložbe v ustvarjanje ustreznih delovnih mest ter izboljšanje in uskladitev kakovosti življenja po vsej EU, med državami članicami in znotraj posameznih držav članic (na regionalni ravni). Pri izvajanju javnih naložb je treba zagotoviti nadzor, preglednost in učinkovito komuniciranje z državljani ter jim omogočiti, da spremljajo celoten naložbeni postopek. Področja naložb v kakovost življenja vključujejo izobraževanje, zdravstvo, stanovanja, fizično infrastrukturo ter oskrbo starejših oseb in invalidov, ob upoštevanju potreb posameznih držav članic. Cilj dodatnih naložb bi moral biti vzpostaviti ustrezno ravnovesje med primernim poklicnim in zasebnim življenjem, da bi omogočili zdrav način življenja.“

To priporočamo zato, ker se bo z uskladitvijo ravni kakovosti življenja v EU izboljšal gospodarski napredek po vsej EU, kar bo prispevalo k njeni enotnosti. To je temeljni kazalnik nadaljnjega povezovanja EU. Nekateri od teh mehanizmov so sicer že vzpostavljeni, vendar menimo, da bi jih bilo mogoče dodatno izboljšati.

22. „Priporočamo vzpostavitev skupne podlage za vse države članice, ki bo temeljila na vrsti gospodarskih kazalnikov in kazalnikov kakovosti življenja ter vsem zagotavljala enake možnosti in enako raven za doseganje skupne gospodarske strukture. Pomembno je, da se skupna podlaga vzpostavi na osnovi jasnega in realističnega časovnega načrta, ki ga institucije določijo v skladu s priporočili strokovnjakov. S strokovnjaki bi se bilo treba posvetovati tudi glede tega, kakšna bi morala biti skupna gospodarska struktura. Pomembno je tudi, da se kazalniki, na katerih temelji skupna podlaga, dodatno opredelijo s pomočjo strokovnjakov.“

To priporočamo zato, ker pravična Evropa pomeni enotnejšo Evropo. Da bi zagotovili pravičnost, moramo vsem v EU zagotoviti enake možnosti in skupno podlago. Skupno gospodarsko strukturo je mogoče vzpostaviti le, če se najprej vzpostavi skupna podlaga.

23. „Priporočamo obdavčitev velikih korporacij in njihovih dohodkov, da bi

prispevali k javnim naložbam, ter vlaganje prihodkov od davkov v izobraževanje in razvoj vseh držav (raziskave in razvoj, štipendije v okviru programa Erasmus itd.). Osredotočiti se je treba tudi na odpravo davčnih oaz v EU.“

To priporočamo zato, ker bo ta ukrep pripomogel k preprečevanju davčnih utaj in ustvarjanja davčnih oaz ter prispeval k skladnosti zakonodaje.

Sklop 4: oblikovanje evropske identitete

Podsklop 4.1 – izobraževanje o demokraciji

24. „Priporočamo, da se izobraževanje o demokraciji v Evropski uniji izboljša in doseže minimalno raven znanja v vseh državah članicah. To izobraževanje bi moralo med drugim vključevati informacije o demokratičnih procesih in splošne informacije o EU, ki bi jih bilo treba zagotavljati v vseh državah članicah EU. Izobraževanje bi bilo treba dodatno obogatiti z vrsto različnih konceptov učenja o demokratičnem procesu, ki bi morali biti zanimivi in starosti primerni.“

To priporočilo in razlogi, ki ga utemeljujejo, so pomembni zato, ker bi upoštevanje tega priporočila prispevalo k bolj uravnovešenemu in demokratičnemu življenju v Evropski uniji. Razlogi, ki utemeljujejo priporočilo, so naslednji: mladi bi bili bolje podučeni o demokratičnih procesih; to izobraževanje bi lahko omejilo populizem in dezinformacije v javnih razpravah ter diskriminacijo; državljani bi se izobraževali in bili vključeni v demokratične procese, ki presegajo zgolj njihovo volilno dolžnost.

25. „Priporočamo, da se obstoječe in nastajajoče prevajalske tehnologije, kot je umetna inteligenca, nadalje razvijejo, izboljšajo in postanejo dostopnejše, da bi zmanjšali jezikovne ovire ter okrepili skupno identiteto in demokracijo v Evropski uniji.“

To priporočilo in razlogi, ki ga utemeljujejo, so pomembni zato, ker bi upoštevanje tega priporočila pripomoglo k oblikovanju skupne evropske identitete z izboljšanjem komuniciranja med državljani vseh držav članic.

26. „Priporočamo, da se državljanom prek mobilne aplikacije zagotovi enostaven dostop do preverljivih informacij v razumljivem jeziku, da bi

izboljšali preglednost, javna posvetovanja in demokracijo. Prek te aplikacije bi se lahko razširjale informacije o zakonodaji, razpravah v EU, spremembah pogodb itd.“

To priporočilo in razlogi, ki ga utemeljujejo, so pomembni zato, ker bi upoštevanje tega priporočila olajšalo komuniciranje v smislu boljše utemeljenih posvetovanj med državljani posameznih držav članic prek aplikacije, ki bi lahko imela več različnih funkcij. Ta aplikacija bi lahko bila zasnovana tako, da bi služila vsem, vzbujala dodatno zanimanje in zagotavljala, da so tehnične informacije dostopnejše in zanimivejše. Aplikacijo bi bilo treba obravnavati kot dopolnilni vir informacij, ki jih je uradno in neposredno potrdila EU, namenjen izboljšanju zaupanja in preglednosti javnih posvetovanj ter zagotavljanju pomoči pri oblikovanju skupne evropske identitete.

Podsklop 4.2 – evropske vrednote in identiteta

27. „EU priporočamo, da ustanovi poseben sklad za kratko- in dolgoročno spletno in nespletno interakcijo (v okviru programov izmenjav, skupin, srečanj) med državljani EU, da bi se okrepila evropska identiteta. Udeleženci bi morali biti reprezentativni za družbo EU in bi morali vključevati ciljne skupine na podlagi različnih meril, in sicer demografskih, socialno-ekonomskih in zaposlitvenih. Cilj tega sklada je treba javno opredeliti, da bi okrepili evropsko identiteto, sklad pa redno ocenjevati.“

To priporočamo zato, ker tovrstna interakcija državljanom omogoča izmenjavo idej, daljše izmenjave pa jim omogočajo razumevanje kulturnih razlik in izmenjavo izkušenj, vključno s poslovnimi praksami. Sklad EU je treba ustanoviti zato, ker je pomembno, da se udeležba omogoči vsem, tudi tistim, ki običajno ne sodelujejo.

28. „EU priporočamo, da hitro financira boj proti dezinformacijam ter podpre obstoječe organizacije in pobude, kot so kodeks ravnanja glede dezinformacij, evropska opazovalnica digitalnih medijev in podobne pobude v državah članicah. Protiukrepi bi lahko vključevali preverjanje dejstev, ozaveščanje o dezinformacijah, zagotavljanje enostavno dostopnih statističnih podatkov, ustrezno sankcioniranje oseb, ki širijo dezinformacije, na podlagi pravnega okvira in odpravljanje virov dezinformacij.“

To priporočilo je pomembno zato, ker napačne informacije in dezinformacije, ki prihajajo iz virov znotraj in zunaj EU, ustvarjajo konflikte med državljani EU,

polarizirajo družbo, ogrožajo demokracijo in škodijo gospodarstvu. Zaradi zapletenosti te teme bodo potrebni precejšnji človeški viri in finančna sredstva.

29. „Priporočamo, da (1) se poveča pogostost spletne in nespletne interakcije med EU in njenimi državljani (prek neposrednega posvetovanja z državljani o zadevah EU in vzpostavitvijo uporabnikom prijazne platforme za zagotovitev, da lahko vsi državljani komunicirajo z institucijami in uradniki EU) ter (2) da se pripravi listina ali kodeks ravnanja ali smernice za uradnike EU, da bi zagotovili, da lahko državljani sodelujejo pri postopku oblikovanja politik EU, izražajo svoja mnenja in prejemajo povratne informacije. Zagotoviti bi bilo treba različna komunikacijska sredstva, da bi lahko sodelovali vsi državljani.“

To priporočamo zato, ker obstaja več sredstev za vzpostavitev stika z institucijami EU (spletne platforme, predstavniški organi), ki pa so slabo poznana, neučinkovita in nepregledna. Njihova dostopnost se med državami članicami močno razlikuje. Pogostejša in kakovostnejša interakcija bo prispevala k občutku državljanske pripadnosti EU.

30. „Priporočamo, da se evropski identiteti in vrednotam (vladavini prava, demokraciji in solidarnosti) zagotovi posebno mesto v procesu vključevanja migrantov. Potencialni ukrepi bi lahko vključevali oblikovanje programov ali zagotavljanje podpore obstoječim (lokalnim) programom za spodbujanje socialne interakcije med migranti in državljani EU ali sodelovanje podjetij pri programih, ki podpirajo vključevanje migrantov. Podobne programe bi bilo treba oblikovati tudi za ozaveščanje državljanov EU o vprašanjih, povezanih z migracijami.“

To priporočilo je pomembno zato, ker lahko programi za socialno interakcijo migrante podprejo v njihovem novem življenju, drugim osebam pa omogočijo vpogled v dnevno življenje migrantov. Če migranti živijo v getih, jih ni mogoče vključiti v družbo zadevne države in družbo EU. Oblikovati je treba skupno politiko, saj lahko migranti po prihodu na ozemlje EU vstopijo v katero koli državo EU. Podpreti bi bilo treba lokalne pobude, saj bodo lokalni organi v primerjavi z nacionalnimi sredstva porabili učinkoviteje.

Podpodročje 4.3: Informacije o EU

31. „EU priporočamo, da zagotovi več informacij in novic evropskim državljanom. Uporabiti bi morala vsa potrebna sredstva ter pri tem upoštevati

svobodo in neodvisnost medijev. Medijskim hišam bi morala zagotoviti sredstva ter obsežne in zanesljive informacije o dejavnostih in politikah EU. EU bi morala zagotoviti, da nacionalni in evropski mediji informacije objavljajo enakomerno v vseh državah članicah ter da države članice spodbujajo javne radiotelevizije in javne tiskovne agencije k poročanju o evropskih zadevah.“

To priporočamo, ker na podlagi naših osebnih izkušenj in podatkov Eurobarometra večina evropskih državljanov informacije pridobiva iz tradicionalnih medijev (tisk, radio in televizija), vendar so informacije o EU v teh kanalih trenutno zelo omejene. Mediji, zlasti javni mediji, imajo javno funkcijo in poročanje o vprašanjih EU, ki vplivajo na evropsko prebivalstvo, je nujno in nepogrešljivo za izpolnjevanje te funkcije. Priporočamo, da so informacije o EU, ki se objavljajo v različnih državah članicah, enake, da se spodbudi povezovanje in preprečijo različne informacije o različnih vprašanjih v vsaki državi. Lažje in cenejše je uporabiti že obstoječe medijske kanale kot vzpostaviti nov kanal, izid pa je enak. Prednost že obstoječih kanalov je tudi, da jih državljani že poznajo. Državljan ne bi smeli biti primorani izbirati med različnimi kanali, da bi lahko dostopali do različnih (nacionalnih ali evropskih) vsebin.

32. „EU priporočamo, da vzpostavi in oglašuje večjezične spletne forume in nespletne srečanja, kjer lahko državljani začnejo razprave s predstavniki EU, ne glede na temo in geografski obseg izpostavljenega vprašanja. Ti spletni forumi in nespletne srečanja bi morala imeti opredeljen kratek rok za prejem odgovorov na vprašanja. Vse informacije o teh možnostih bi morale biti zbrane na celovitem uradnem spletnem mestu z različnimi elementi, kot so razdelek s pogosto zastavljenimi vprašanji, možnost izmenjave zamisli, predlogov ali pomislekov z drugimi državljani in z mehanizmom za opredelitev tistih, ki prejmejo največ podpore. V vsakem primeru bi moral biti dostop do spletnega mesta enostaven in uporabljati bi bilo treba nebirokratski jezik.“

To priporočamo, ker se bo tako vzpostavil neposreden kanal med evropskimi državljani in evropskimi predstavniki za pogovore in sodelovanje, s čimer bi se državljanom zagotovila enostaven dostop do informacij o EU in boljša ozaveščenost o obstoječih informacijah. S tem bo EU postala preglednejša in bolj odprta, medtem ko bodo državljani lažje sporočili svoje težave in misli ter prejeli odgovore in politične rešitve, dobili pa bodo tudi možnost sodelovanja in izmenjave stališč in izkušenj z drugimi državljani.

33. „Institucijam in predstavnikom EU priporočamo, da uporabljajo

dostopnejši jezik in se v sporočilih izogibajo uporabi birokratskih izrazov ter hkrati ohranijo kakovost in strokovnost podanih informacij. EU bi morala tudi prilagoditi informacije, ki jih zagotavlja državljanom, glede na različne komunikacijske kanale in značilnosti posameznih skupin občinstva (npr. časopisi, televizija, družbeni mediji). EU bi si morala še posebej prizadevati za prilagoditev komunikacije za digitalne medije, da bi povečala svoje zmogljivosti ozaveščanja mladih.“

To priporočamo, ker bo EU z razumljivimi informacijami lahko dosegla več evropskih državljanov in ne le tistih, ki se udeležujejo. S posebnimi novimi in sodobnimi orodji za posebne ciljne skupine bodo državljani boljše razumeli dejavnosti in politike EU, kar velja zlasti za mlade, ki jim EU ni blizu in z njo niso povezani.

Tematsko področje 5: Krepitev državljanske udeležbe

Podpodročje 5.1: Državljanška udeležba

34. „Priporočamo, da so domači neodvisni opazovalci prisotni pri vseh postopkih odločanja EU. Ustanoviti bi bilo treba forum ali stalno telo predstavnikov državljanov za izvajanje funkcije prenosa ustreznih in pomembnih informacij vsem državljanom EU, kot so opredeljeni. Ti državljani bi sodelovali z vsemi drugimi evropskimi državljani po načelu povezovanja od zgoraj navzdol/od spodaj navzgor, s čimer bi se nadalje razvijal dialog med državljani in institucijami EU.“

Ker si državljani vsekakor zaslužijo biti obveščeni o vseh vprašanjih in je treba zagotoviti, da politiki državljanom ne morejo prikriti nekaterih vprašanj, za katere bi si želeli, da zanje ne bi vedeli. Tako bi premostili razkorak med državljani in izvoljenimi predstavniki z oblikovanjem novih priložnosti za zaupanje.

35. „EU priporočamo, naj ponovno odpre razpravo o ustavi za Evropo, da bi oblikovali ustavo, na katero bi vplivali državljani EU. Državljanom bi se moralo v okviru oblikovanja te ustave omogočiti glasovanje. Pri oblikovanju ustave bi bilo treba dati prednost vključevanju človekovih pravic in demokratičnih vrednot, da bi preprečili nesoglasja z državami članicami. Pri tem bi bilo treba upoštevati predhodna prizadevanja, ki sicer niso pripeljala do ustave.“

Ker bi ustava zagotovila vključevanje mladih v politiko na ravni EU ter nevtralizirala naraščajoči nacionalizem. Ker bi zagotovila skupno opredelitev pojma demokracije v Evropi ter zagotovila, da se izvaja enako v vseh državah članicah. Ker ima EU skupne vrednote na področju demokracije in človekovih pravic. Ker bi se državljanom tako omogočila vključenost v postopek odločanja in večja pripadnost EU, saj bi sodelovali v postopku.

36. „Politikom priporočamo, naj bolj odgovorno predstavljajo državljane, za predstavništvo katerih so bili izvoljeni. Zlasti mladi so odtujeni od politike, kadar pa so vanjo vključeni, jih ne jemljejo resno. Toda odtujenost je splošna težava in ljudje vseh starosti bi se morali vključevati več, kot se zdaj.“

Ker je opredelitev pojma demokracije treba osvežiti. Spomniti se moramo, kaj je demokracija v resnici. Demokracija je zastopanje ljudstva (državljanov EU). Ker so mladi naveličani politikov, ki so jih razočarali, ter jih vidijo kot elito, ki se ne strinja z njimi. Zato bi bilo treba na izvirne in zanimive načine povečati sodelovanje ljudi. To vlogo bi lahko skozi celotno življenjsko dobo in v vseh jezikih opravljali izobraževalni sistem, nato družbena omrežja in vse druge oblike medijev.

Podpodročje 5.2: Državlјanska udeležba

37. „EU priporočamo, da se odločneje približa državljanom, in sicer z vključevanjem držav članic v spodbujanje državljanske udeležbe v EU. EU bi morala spodbujati uporabo mehanizmov za državljansko udeležbo z oblikovanjem tržnih in oglaševalskih kampanj. V tem procesu bi morale obvezno sodelovati nacionalne in lokalne oblasti. EU bi morala zagotoviti učinkovitost platforme za participativno demokracijo.“

To priporočamo, ker je treba obstoječo platformo okrepiti in povečati njeno učinkovitost: EU mora prejeti več povratnih informacij od državljanov in obratno. V EU se ne razpravlja dovolj, tako med državljani kot med vladami. Državlјani na oddajajo peticij, bodisi ker za ta postopek ne vedo bodisi ker ne verjamejo v uspeh peticije.

38. „EU priporočamo, da oblikuje in izvaja programe za šole o dejavnostih v EU na področju obstoječih mehanizmov za udeležbo. Te programe bi bilo treba vključiti v šolske učne načrte o evropskem državlјanstvu in etiki z vsebino, primerno starosti. Zagotoviti je treba tudi programe za odrasle. Državlјani bi morali imeti na voljo programe vseživljenjskega učenja za boljše poznavanje

možnosti glede državljanske udeležbe EU.“

To priporočamo, ker je pomembno za prihodnost naših otrok. Državljeni bi radi izvedel, kako lahko izrazijo svoje mnenje. Pomembno je, da poznajo prave mehanizme in kako jih je mogoče uporabiti, da bo njihovo mnenje v EU upoštevano. To je pomembno za enako vključenost vseh evropskih državljanov. Kot evropski državljani moramo vedeti, kako lahko uveljavimo svoje pravice. Kot evropski državljani imamo pravico do teh podatkov.

Podpodročje 5.3: Državljanska udeležba

39. „Evropski uniji priporočamo, da organizira državljanske skupščine. Močno priporočamo, da se vzpostavijo z zakonsko zavezujočim in obveznim zakonom ali uredbo. Državljanske skupščine bi morale potekati na vsakih 12–18 mesecev. Udeležba državljanov ne bi smela biti obvezna, bi pa se morala spodbujati ter organizirati na podlagi omejenih pooblastil. Udeležence je treba izbrati naključno po merilu reprezentativnosti, pri čemer ne smejo predstavljati nobene organizacije in ne smejo biti povabljeni k sodelovanju zaradi poklicne vloge, ko so člani skupščine. Po potrebi bo zagotovljena podpora strokovnjakov, da bodo imeli člani skupščine dovolj informacij za razmislek. Odločanje bo v rokah državljanov. EU mora zagotoviti, da bodo politiki zavezani odločitvam, ki jih državljani sprejmejo v državljanski skupščini. Če se predlogi državljanov prezrejo ali izrecno zavrnejo, morajo institucije EU prevzeti odgovornost in tako odločitev utemeljiti.“

Uvedbo državljanskih skupščin priporočamo, ker želimo, da bi bili državljani bolj povezani z institucijami EU in da bi neposredno prispevali k odločanju skupaj s politiki, s čimer bi se povečal občutek pripadnosti in neposredne učinkovitosti. Poleg tega želimo, da imajo politične stranke in njihovi volilni programi odgovornost do državljanov.

Priloga: DRUGA PRIPOROČILA, KI JIH JE FORUM OBRAVNAVAL, VENDAR JIH NI SPREJEL

Tematsko področje 1: Jamstvo pravic in nediskriminacije

Podpodročje 1.1: Nediskriminacija / Podpodročje 1.2: Enakost spolov

„EU priporočamo, da manjšine dejavno vključuje v oblikovanje politik v zvezi s ključnimi vidiki državnih institucij (npr. policije in nevladnih organizacij). EU priporočamo, da ustanovi svetovalni odbor, ki naj ga neposredno izvolijo manjšine. Sestavljati bi ga morali predvsem predstavniki manjšin, sodelovale pa bi tudi nevladne organizacije. Odbor bi moral imeti dejavno vlogo pri usposabljanju javnih uslužbencev za izpolnjevanje potreb manjšin. Ta organ bi moral imeti pravico veta v zvezi z vprašanji manjšin.“

To priporočamo, ker se mnenja manjšin ne upoštevajo dovolj. Govoriti bi morali v svojem imenu, na podlagi lastne odločitve in na strokovni ravni, zaradi česar smo združili zastopanost z glasovanjem in strokovno znanje.

Tematsko področje 2: Zaščita demokracije in pravne države

Podpodročje 2.2: Zaščita in krepitev demokracije / Podpodročje 2.4: Mediji in dezinformacije

„Priporočamo ustanovitev agencije za spremljanje avdiovizualnih, tiskanih in digitalnih medijev na evropski ravni. Ta agencija bi morala spremljati, ali so nacionalne medijske hiše pri pripravi vsebine nepristranske in objektivne. Agencija bi morala za preprečevanje dezinformacij zagotoviti sistem točkovanja za ocenjevanje zanesljivosti nacionalnih medijskih hiš. Sistem točkovanja bi moral biti enostavno razumljiv za državljane.“

To priporočamo, ker je potrebna ocena medijev in njihove zanesljivosti, vendar tudi medijske raznolikosti v državah EU. Agencija EU bi bila pri tem najbolj objektivna. Poleg tega sistem točkovanja omogoča državljanom, da sprejmejo ozaveščene odločitve, ter spodbuja medijske hiše k zagotavljanju zanesljivih novic. Če se izkaže, da sistem točkovanja ne zadostuje za zagotavljanje zanesljivosti medijskih hiš, bi morala agencija pridobiti pristojnost za nalaganje kazni.

Tematsko področje 5: Krepitev državljanske udeležbe

Podpodročje 5.1: Državlјanska udeležba

„Priporočamo, da se ustanovi predstavnikiški državljanski organ za znatne razprave o odločanju in zagotavljanje informacij zanj, kadar koli se na ravni EU odloča o vprašanju, ki je zelo pomembno za evropske državljane (glede na odločitev državlјanov, morda na podlagi ankete). Ta organ bi sestavljala raznolika skupina približno 100 državlјanov iz vseh držav EU z enako zastopanostjo vseh držav. Delovati bi moral v skladu z načelom rotacije, po katerem se člani po določenem obdobju zamenjajo.“

Ker je treba preprečiti težave, kot je korupcija, ki se lahko pojavi v stalnem predstavnikiškem organu, in ker je nujno, da so v takem organu enako zastopane vse države, da se prepreči nepravilčen odločevalski vpliv. Ker s takim delovanjem ne bi moglo priti do izzivov, povezanih z nenehnim zbiranjem ali uporabo tehnologije na daljavo.